

Tuomikirvat tarkkailuun ainakin Etelä-Suomessa

Erja Huusela

Tuomikirvaennusteen mukaan kotimaisesta tuomikirvakannasta aiheutuvat tuhot viljakasvustoissa ovat mahdollisia paikoin Etelä-Suomessa kesällä 2025. Vaihtelua kuoriutumiskelpoisten talvimunien määrissä oli tälläkin kertaa erittäin paljon, joten käytännössä riski voi monin paikoin olla suurempi kuin miltä keskiarvoihin perustuvan ennusteen perusteella näyttää.

Talvimunaslaskenta ennusteen perustana

Vuosittainen tuomikirvaennuste perustuu kirvojen talvimunien laskentaan. Näytteenotto tehdään edellisvuoden marras-joulukuussa eri puolelta Suomea. Oksanäytteet otetaan 3–5 pellon lä-

heisyydessä kasvavasta tuomesta ja tuomikirvan talvimunat lasketaan kustakin puusta vähintään 100 silmusta (kuva 1).

Munien talvehtiminen ja elosasäilyvyys vaihtelevat alueittain (10–45 %), mikä huomioidaan tuloksessa. Talvimunista säilyy elossa Pohjois-Pohjanmaan rannikkoalueilla keskimäärin vain 10 %, Etelä-Pohjanmaan rannikkoalueilla 25 %, Etelä-Suomen rannikkoalueilla 35 % sekä muualla Suomessa 45 %.

Kuva 1. Tuomikirvan talvimunia tuomen silmussa (Kuva: Erja Huusela, Luke)

Jos kuoriutumiskelpoisten talvimunien määrä on alle 15 kpl /100 silmua, tuhoriski on pieni. Jos määrä on 15–40 kpl /100 silmua, tuhot ovat mahdollisia. Jos munia löytyy yli 40 kpl /100 silmua, tuhoriski on suuri.

Mitä enemmän näytepeisteitä, sitä kattavampi ja luotettavampi ennuste kirvatilanteesta saadaan. Vuoden 2025 ennustetta varten tuomenoksia saatiin vajaasta 50 paikasta eli suunnilleen yhtä paljon kuin edellisinäkin vuosina. Ennusteen kattavuudessa olisi kuitenkin parantamisen varaa.

Vaihtelua talvimunamäärissä

Talvimunalaskentojen perusteella kotimainen tuomikirvakanta on vahvistunut viime vuodesta (kuva 2). Vaikka keskiarvojen perusteella suuren tuhoriskin raja ei ylittynyt millään paikkakunnalla, tuhot ovat mahdollisia etenkin Etelä-Suomen sisämaassa.

Eniten kuoriutumiskelpoisia kirvan talvimunia keskimäärin löytyi Tammelan Venesillalta (25), Kokemäeltä (22), Janakkalasta (21), Riihimäeltä (20), Hollolasta (19) ja Urjalasta (16). Lähellä mahdollisen tuhoriskin rajaa oltiin myös Maaningan (14) ja Isonkyrön (12) näytteissä.

Talvimunamäärät vaihtelivat paljon jopa samalta paikalta otettujen osanäytteiden välillä. Jos ennuste olisi tehty kunkin näytepaikan osanäytteiden maksimäärien perusteella, suuren tuhoriskin raja olisi ylittynyt yhdellä paikalla (Kokemäki) ja mahdollisen tuhoriskin raja 12 paikalla.

Kirvojen talvimunia löytyi tällä kertaa lähes kaikista näytteistä. Vain

Lapinlahdelta, Ilmajoelta ja Saarijärveltä otetuista näytteistä kirvoja ei löytynyt lainkaan.

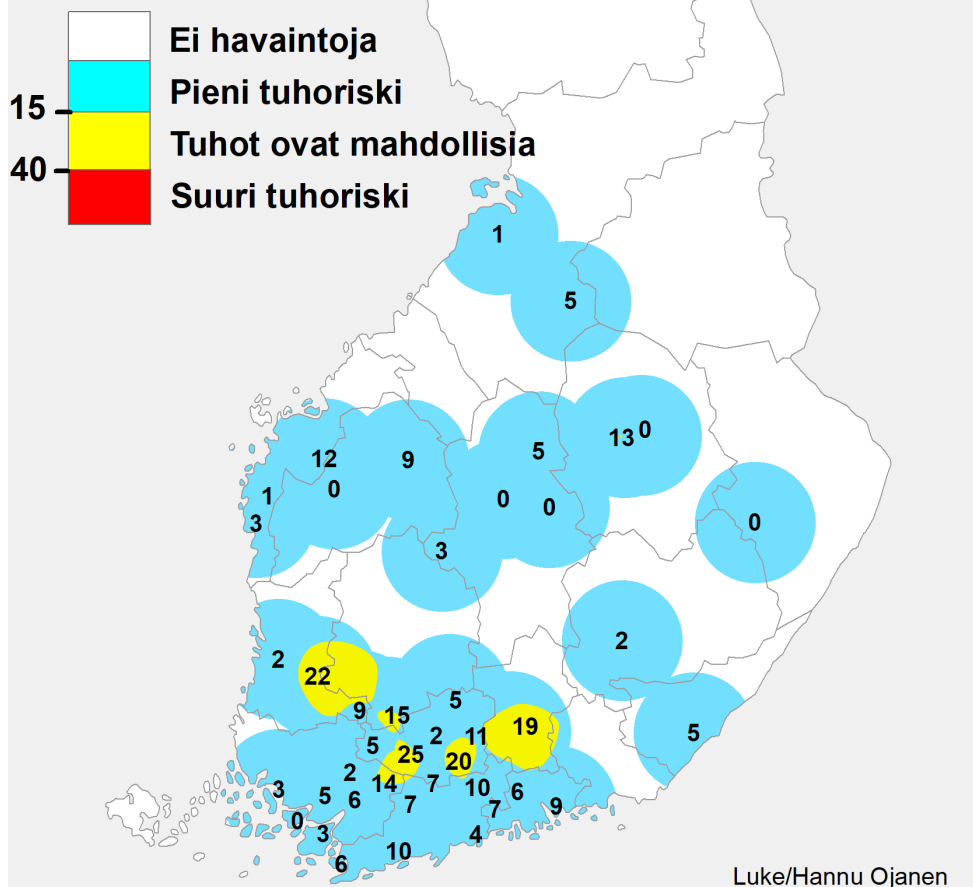
Lohkokohtainen kirvatarkkailu suositeltavaa

Kotimainen tuomikirvakanta saa täydennystä vuosittain alkukesällä Suomeen kaukokulkeumana ilmapirtausten mukana tulevista kirvoista. Kirvamigraatioiden runsautta, saapumisajankohtaa ja laskeutumisaikaa on hankala ennakoida. Koska kirvamäärät voivat muutenkin kasvaa erittäin nopeasti, on viljalohkojen kirvatarkkailu alkukasvukaudesta tarpeen. Torjuntaan ryhdyttään tarpeen mukaan eli tarkkailun perusteella torjuntakynnyksen ylittyttyä.

Ajankohtaistietoa tuomikirvatilanteesta kasvukaudella löytyy Luken Luonnonvaratiedon Kasvinterveyden ajankohtaistiedotteet -sivustolta ja LukeKasKas-sovelluksesta. Lisätietoa: erja.huusela@luke.fi

Erja Huusela työskentelee erikoistutkijana Luken Kasvinterveys-ryhmässä vastuualueenaan peltokasvien tuhoeläimet ja vieraslajit.

Ennuste tuomikirvojen aiheuttamasta tuhoriskistä vuonna 2025

Kuva 2. Tuomikirvaennustekartta vuodelle 2025. (Kuva: Hannu Ojanen, Luke).